

İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi
Journal of the Human and Social Science Researches
[2147-1185]

[itobiad], 2019, 8 (2): 1385/1410

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: Balıkesir
Üniversitesi Örneği**

**Financial Literacy among University Students: A Sample of
Balıkesir University**

Kutlu ERGÜN

Öğr. Gör. Dr., Balıkesir Üniv., Ulus. İlişkiler Araştırma ve Uygulama Merkezi
Lect. Dr., Balıkesir University, International Relations Research and Application
Center

kutlu.ergun@balikesir.edu.tr
Orcid ID: 0000-0001-6360-0095

Alpaslan SEREL

Prof. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, İktisat Bölümü, İktisat Teorisi

Prof. Dr., Bandırma Onyedi Eylül University, Faculty of Economics and
Administrative Sciences, Department of Economics, Economic Theory

aserel@bandirma.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-8612-931X

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 02.05.2019
Kabul Tarihi / Accepted : 27.06.2019
Yayın Tarihi / Published : 28.06.2019
Yayın Sezonu : Nisan-Mayıs-Haziran
Pub Date Season : April-May-June

Atıf/Cite as: ERGÜN, K, SEREL, A. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: Balıkesir Üniversitesi Örneği. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 8 (2), 1385-1410. Retrieved from <http://www.itobiad.com/issue/44987/560067>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012 - Karabük University, Faculty of Theology, Karabük, 78050 Turkey. All rights reserved.

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: Balıkesir Üniversitesi Örneği¹

Öz

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin finansal bilgi düzeyi ile sosyo-ekonomik ve sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini 2050 öğrenci oluşturmuş olup, çalışma genel tarama (survey) modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde parametrik testler (t-testi ve ANOVA) ve parametrik olmayan testler (Mann, Whitney U ve Kruskal-Wallis H) kullanılmıştır. Çalışma sonuçları, öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Cinsiyet, yaş, öğretim türü, eğitim alanı ve düzeyi, akademik başarı, çalışma hayatına ait deneyim, aile eğitim ve gelir düzeyi ve kredi kartı sahipliğinin finansal okuryazarlık seviyesi açısından temel belirleyiciler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, televizyonun finansal okuryazarlık üzerinde diğer finansal bilgi kaynaklarından daha etkin olduğu saptanmıştır. Bu kapsamda, finansal okuryazarlığa ilişkin derslerin ve uygulama çalışmalarının müfredata yerleştirilmesinin öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyini artırtabileceği dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finansal Bilgi, Finansal Davranış, Finansal Eğitim, Üniversite Öğrencisi.

Financial Literacy among University Students: A Sample of Balıkesir University

Abstract

The study aims to determine the correlation between financial knowledge levels and socio-demographic and socio-economic variables of university students. Study sample consisted of a total of 2050 students and the study was carried out using a general survey model. In the analysis of data, parametric tests (t-test and ANOVA) and non-parametric tests (Mann Whitney U and Kruskal-Wallis H) were used. Study results indicated that financial literacy levels of Balıkesir University students were low. It was concluded that gender, age, type of education, educational field and level, academic achievement, working experience, family education and income and credit card ownership were basic determinants of financial literacy level. In addition, it was determined that television was more effective on financial literacy, compared to other financial information sources. In this framework, it should be considered that including financial literacy courses and application studies in the curricula may increase the financial literacy levels of students.

Keywords: Financial Literacy, Financial Knowledge, Financial Behavior, Financial Education, University Student.

¹ Bu çalışma, Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: Balıkesir Üniversitesi Örneği adlı doktora tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

İnternet ve iletişim teknolojilerinde ortaya çıkan gelişmeler, finansal ürün ve hizmetlerin sunumunu değişikliğe uğratmış, söz konusu ürün ve hizmetlere erişim kolay hale gelmiştir. Bu durum, doğru finansal seçimler için tüketicilerin finansal okuryazarlığa sahip olması gereğini ortaya çıkarmıştır (Braunstein ve Welch, 2002, s. 446). Çünkü finansal okuryazarlık bireye piyasalara giriş konusunda daha yüksek bir yetkinlik düzeyi sağlamaktadır (Cole, Paulson ve Shastry, 2012, s. 15). Yüksek finansal okuryazarlık düzeyine sahip olan bireyler, daha kaliteli ürün ve hizmetleri talep etmekte; böylece finansal piyasalar daha etkin bir işleve sahip olmaktadır (Widdowson ve Hailwood, 2007, s. 40). Finansal okuryazarlık düzeyi düşük olan bireyler ise hem kendilerini hem toplumu etkileyen kötü finansal kararlar alabilmektedir (Gale ve Levine, 2011, s. 4). Özellikle etkin olmayan para yönetimi, olumsuz finansal davranışların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Braunstein ve Welch, 2002, s. 446). Bunun yanı sıra, finansal okuryazarlık eksikliği, haksız rekabete neden olabilmekte ve finansal aracılık faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Jappelli, 2010, s. 433). Finansal okuryazarlık kişilerin girişimcilik niyetini pozitif yönlü olarak etkilemekte, girişimciliğin artmasına vesile olmaktadır (Dilek, Kesgingöz ve Nergiz, 2019, s. 102)

Bireylerin tasarruf ve yatırıma yönelik bilinçli olmayan kararları, finansal güvenlikleri açısından olumsuz sonuçlara neden olmaktadır (Hung, Parker ve Yoong, 2009, s. 11). Finansal okuryazarlık açısından yüksek düzeyde olan bireyler daha başarılı ve etkin finansal planlar gerçekleştirmektedir (Lusardi ve Mitchell, 2008, s. 414). Yüksek finansal okuryazarlık piyasada önceden alınmış finansal kararlara uyumu kolaylaştırmaktadır (Oehler ve Werner, 2008, s. 254). Finansal okuryazarlık aynı zamanda, kamu kaynaklı finans politikalarını değerlendirebilen bilinçli vatandaşların artışı da sağlamaktadır (Capuano ve Ramsay: 2011, s. 25). Finansal okuryazarlık düzeyinin artması, mantıklı ve ihtiyatlı kredi kullanımını teşvik etmekte; böylece hem hanehalkı hem de daha genel ekonomi için olumlu sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Yüksek düzeyde finansal okuryazarlık, piyasa ekonomisinin çok daha etkin çalışması ile sonuçlanmaktadır (Hall, 2008, s. 13).

Finansal okuryazarlık birincil olarak hanehalkına, varlıkları üzerinde yatırım çeşitlendirmesi yetkinliği kazandırmaktadır (Yoshino, Morgan ve Wignaraja, 2015, s. 6). Bu durum, reel ekonomi açısından kaynak dağılımına olumlu etki etmekte ve ekonominin uzun dönemde potansiyel büyümesini olumlu yönde etkilemektedir (Widdowson ve Hailwood, 2007, s. 40). Finansal okuryazarlık konusundaki eksiklik, özellikle sermaye olan yatırımı azaltmakta ve daha yüksek maliyetli borçlanma araçlarının kullanılmasına neden olmaktadır (Lusardi, Mitchell ve Curto, 2010, s. 6). Düşük finansal okuryazarlık düzeyi aynı zamanda riskli tüketici davranışlarındaki artışa da neden olmaktadır (Harnisch, 2010, s. 8).

Bu çerçevede finansal okuryazarlık genel anlamı ile para okuryazarlığının yanı sıra, fiyat ve bütçeye ait okuryazarlığı içinde barındırmaktadır (Mihalčová, Csikósová ve Antošová, 2014, s. 319). Dar anlamda finansal okuryazarlık ise, para yönetimine ait bilgi, farkındalık, yetkinlik, tutum ve davranışın bütününe ifade etmektedir. Bununla birlikte, finansal sistemdeki gelişmeler, finansal okuryazarlığa ilişkin kavramsal çerçevenin genişlemesine neden olmuş ve bir çok finansal okuryazarlık tanımı ortaya çıkmıştır (Golemac ve Loncar, 2016, s. 94). Lusardi ve Mitchell (2014, s. 7) finansal okuryazarlığı, iktisadi bilgiyi kullanabilme biçiminde tanımlamıştır. Hastings, Madrian ve Skimmyhorn (2013, s. 451) finansal okuryazarlığı, gerekli matematiksel beceriye sahip olabilme biçiminde tanımlarken; Remund'a (2010, s. 284) göre ise finansal okuryazarlık, doğru parasal yönetim için finansa ait kavramları algılayabilme becerisidir.

1.1 Teorik Çerçeve

Geleneksel iktisadi yaklaşımın rasyonel insan yaklaşımına karşın, davranışsal finansın rasyonel olmayan insan yaklaşımı özellikle 2000'li yılların başından bu yana önem kazanırken, finansal okuryazarlık üzerine olan teorik çalışmalar sınırlı düzeyde kalmıştır. Delavande, Rohwedder ve Willis (2008, s. 6) yaptıkları çalışmada, finansal bilgi düzeyi artmış olan bireylerin, daha etkin yatırım faaliyetleri gerçekleştireceklerini ve bunun da yatırıma ilişkin maliyetlerde azalmaya neden olacağını belirtmişlerdir. Yeterli finansal bilgi ile gerçekleştirilen yatırımın, bireylere daha yüksek getiri imkanı sunacağını ve risk düzeyini sabit seviyede tutacağını ileri sürmüşlerdir. Hsu (2011, s. 1-3), eşlerin beşeri sermaye yatırımı konusunda geliştirdiği modelinde, hanehalkı para yönetiminin koca tarafından gerçekleştirildiğinde, kadının finansal bilgi kazanımını ertelediğini belirtmiştir. Jappelli ve Padula (2013, s. 2279-2280) geliştirdikleri modellerinde, finansal okuryazarlık ve tüketici refahı arasında nedensellik ilişkisi olmamasına rağmen bir korelasyon olduğunu ileri sürmüşlerdir. Lusardi, Michaud ve Mitchell (2011, s. 2-4), finansal okuryazarlığa ilişkin modellerinde, hayatın ilk dönemlerinde finansal bilgi düzeyinin artırılmasının daha sonraki dönemlerde optimal sonuçlar ortaya çıkarabileceğini ileri sürmüşlerdir. Nijssen (2010, s. 72-73), kısa ve uzun vadeli yatırım planlarının bireyler açısından farklı davranış kalıpları ile şekillendiğini, risk ve beklentiye ilişkin davranış kalıplarının bireyden bireye farklılık gösterdiğini, belirtmiştir. Bodie (2002, s. 5-6), emeklilik konusunda geliştirdiği modelinde, kişilerin kendi beşeri sermayelerinden elde ettikleri kazanma gücü ile gelirlerini arttırdıklarını, sahip oldukları beşeri sermaye ile elde ettikleri gelirin devamlı olarak değişkenlik gösterdiğini ileri sürmüştür.

1.2. Finansal Okuryazarlığın Temel Belirleyicileri

Finansal okuryazarlık alanında yapılan çalışmalarda, finansal okuryazarlığa ilişkin temel belirleyiciler olarak cinsiyet, eğitim seviyesi, yaş, çalışma deneyimi, ikamet, gelir ve etnik köken gibi unsurlar dikkate alınmakta ve bu değişkenler kapsamında finansal okuryazarlık seviyesi tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bununla birlikte, yapılan çalışmalarda bu belirleyicilerin yanı sıra farklı sonuçlara da ulaşılmış ve finansal okuryazarlığın etkili olduğu farklı sonuçlar da ortaya çıkmıştır (Tablo 1). Finansal okuryazarlık düzeyi yaşla artışı ile doğrusal olmayan şekilde değişmektedir. Bu durum, insanların deneyimleri ile yetkinliklerinin artacağını ileri süren beşeri sermaye teorileriyle uyumluluk göstermektedir (Taylor, 2011, s. 298). Finansal okuryazarlık düzeyi, gelir ve eğitim seviyesi ile de pozitif ilişki içerisindedir; özellikle gelir düzeyi yükseldikçe finansal okuryazarlık seviyesi de artma eğiliminde olmaktadır (Bhushan ve Medury, 2013, s. 157; Das, 2016, s. 91). Şehirde yaşayanlar kırsal alanda yaşayan bireylerden daha yüksek finansal okuryazarlık düzeyine sahiptir (Taylor, 2011: 297). Etnik köken de finansal okuryazarlık düzeyini belirleyen unsurlar içerisinde yer almaktadır (Lusardi ve Mitchell, 2011, s. 505). Özellikle iktisat alanında öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri, bu alanda öğrenim görmeyen öğrencilerden daha yüksek olmaktadır (Das, 2016, s. 90). Dilek, Kesgingöz, Konak ve Halıcıoğlu (2018), ekonomik olaylara duyulan ilginin ekonomi ve finans okuryazarlığını pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Finans sektöründe çalışanların finansal okuryazarlık seviyeleri daha yüksek olmaktadır. Çalışma deneyimi, hem erkeler hem de kadınlarda finansal okuryazarlık düzeyini arttırmaktadır (Taylor, 2011; Chen ve Volpe, 1998). Evli olan bireylerin finansal okuryazarlıkları bekar olanlardan daha yüksek olmaktadır (Danes ve Hira, 1987). İkamet edilen evin kiralık olup olmaması finansal okuryazarlık düzeyini etkilemektedir (Xiao, Shim, Barber ve Lyons, 2007). Finansal bilginin elde edilmesinde yararlanılan kaynağın, finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde önemli etkisi bulunmakta olup, aileler finansal bilginin çocuğa iletilmesinde önemli bir konumda bulunmaktadır (Lusardi ve diğerleri, 2010, s. 377-378). Üniversite ve okullarda verilen ekonomi ve finans eğitimlerinin de ekonomi ve finansal okuryazarlığı olumlu yönde etkilediği sonucu ampirik çalışmalarla desteklenmiştir (Dilek, Küçük ve Eleren, 2016, s. 1876).

Tablo 1
Finansal Okuryazarlığın Belirleyicileri

Finansal Okuryazarlığın Belirleyicileri	Finansal Okuryazarlığın Etkileri
Cinsiyet	Tasarruf artışı
Yaş	Emekliliğe yatırım
Ülke	Uzun dönemli finansal planlama yapma
Ekonomi ve finans eğitimi	Birden fazla tasarruf aracı kullanma
Ekonomik olaylara duyulan ilgi	Girişimcilik niyeti
Gelir	Finansal piyasalara katılım

Sınıf düzeyi	Öngörülebilir borçlanma
Aile gelir ve eğitim düzeyi	Bütçe planı yapma
Öğrenim alanı	Makroekonomik etki
Öğrenim düzeyi	Rasyonel finansal davranış
İş deneyimi	
Medeni durum	
İkametgah	
Finansal bilgi kaynağı	
Coğrafya ve etnik köken	

Kaynak: Literatür çerçevesinde yazar tarafından derlenmiştir.

2. Literatür Taraması

Yetersiz finansal okuryazarlık, risk çeşitlendirmesi, portfolyo yatırımı ve refah birikimi açısından olumsuz sonuçlara neden olmaktadır (Jappelli ve Padula, 2013, s. 2780). Diğer yandan yaş, eğitim ve gelir düzeyi artışı ise finansal okuryazarlık düzeyi ile doğrusal bir ilişki içerisindedir (Lusardi ve Mitchell, 2008; Hung ve diğerleri, 2009; Servon ve Kaestner, 2008; Henager ve Mauldin, 2015). Yüksek finansal okuryazarlık düzeyi, yatırım ve tasarruf açısından uzun dönemli planlar yapma davranışlarını olumlu yönde etkilemektedir (Hilgert, Hogarth ve Beverly, 2003, s. 310). Buna paralel olarak, artmış olan finansal okuryazarlık, hanehalkının daha pozitif finansal kararlar almasını sağlamakta; tasarruf oranının artmasına neden olmakta ve sermaye stokunun yükselmesini sağlamaktadır (Gale ve Levine, 2011, s. 23). Yeterli finansal bilgiye sahip olan bireyler, öngörülemeyen ve olası acil durumlar için daha fazla yatırım yapma eğilimi içerisinde olmaktadır (Capuano ve Ramsay, 2011, s. 28). Örneğin asker çalışanlar üzerine Amerika'da yapılan bir araştırmada, bireylerin finansal eğitim aldıktan sonra emekliliğe yönelik tasarruflarını artırma eğilimi gösterdikleri tespit edilmiştir (Bell, Gorin ve Hogarth, 2009). Dilek ve diğerleri (2019)'un Kastamonu Üniversitesi İİBF'de eğitim gören 422 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada, ekonomi ve finansal okuryazarlığın girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan bazı çalışmalar finansal okuryazarlığın bireylerin borçlanma davranışları üzerinde de etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır (Lusardi, 2013). Barros ve Peyp (2013), finansal okuryazarlığın aşırı borçlanma olasılığı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında, finansal okuryazarlığı yüksek olan bireylerin kredi kartı kullanımında rasyonel davranışlar sergilediklerini belirtmişlerdir. Diğer yandan, Sevim, Temizel ve Sayılır (2012) yapıları çalışmada, finansal okuryazarlığı yüksek olan bireylerin aşırı borçlanma eğilimlerinin daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Özellikle genç bireylerde finansal okuryazarlık düzeyinin yaygın olarak düşük olması, bu konuda gençlerin özellikle eğitim hayatlarından yeterli finansal bilgi alamaması gerçeğini ortaya çıkarmış ve finansal eğitim

çalışmalarının önemi artmaya başlamıştır (Lusardi, 2013). Wagner (2015), Amerika'da gerçekleştirdiği çalışmada, uzun dönemli finansal davranışlar üzerinde finansal eğitimin pozitif etkileri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Satoğlu (2014), Marmara Üniversitesi'ndeki çalışmada, bireysel yatırımcıların eğitim düzeylerinin artmasına paralel olarak finansal okuryazarlık seviyelerinin de yükseldiği; finansal okuryazarlık düzeylerinin artışı ile birlikte bireysel koruma seviyelerinin de yükseldiği sonucuna ulaşmıştır. Cole ve diğerleri (2012) ise okulda sağlanan finansal eğitimin finansal piyasalara katılımı arttırdığı; bunun da tasarruf ve yatırım kararlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Bununla birlikte, Mandell ve Klein (2009) ise yaptıkları çalışmada, bireysel finans yönetimi dersi almış olan yüksekokul öğrencileri ile söz konusu dersi almamış olanlar arasında finansal okuryazarlık seviyesi çerçevesinde farklılık bulamamışlardır. Dilek ve diğerleri (2016), Kastamonu Üniversitesi İİBF öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, ekonomi dersleri alan öğrencilerin ekonomi ve finansal okuryazarlıklarının arttığını, ekonomi ve finansal konularda kendilerine güvenlerinin yükseldiğini ortaya çıkarmışlardır.

Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlığı kapsamında yapılan çalışmalarında, özellikle öğrencilerinin finansal bilgi düzeyleri ölçülmüş ve elde edilen bilgiler öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda, cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, kredi kartı, borçlanma davranışları, öğrenim alanı, ebeveyn eğitim seviyesi ve emekliliğe yönelik davranış kalıpları gibi birçok değişken araştırmaların kapsamı içerisine alınmıştır. Bu çerçevede, Amerika'da gerçekleştirilen bir çalışmada, öğrencilerin çoğunluğunun temel finansal kavramlar konusunda yetersiz bilgiye sahip olduğu, kadınların erkelerden daha düşük finansal okuryazarlık düzeyinde bulunduğu ve anne ve babası üniversite mezunu olan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Lusardi ve diğerleri, 2010). Bu kapsamda, Amerika'da 14 üniversiteyi kapsayan bir çalışmada, işletme ve iktisat alanında öğrenim görenlerin, yüksek lisans düzeyi öğrencilerinin, üst sınıflarda bulunan öğrencilerin ve çalışma deneyimi olanların daha yüksek finansal okuryazarlık düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur. Bunun yanı sıra, Chen ve Volpe (1998) yaptıkları çalışmada, finansal okuryazarlık seviyeleri düşük olanların tasarruf, yatırım ve borçlanma konularında etkin olmayan finansal kararlar vermeye daha yatkın oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Amerika Iowa State Üniversitesi'nde yapılan başka bir çalışmada ise, katılımcıların para yönetimi konusunda bilgi seviyelerinin düşük olduğu, evli öğrencilerin bireysel finans yönetiminde daha yeterli oldukları, yaşları büyük olan öğrencilerin özellikle sigorta konusunda daha çok bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir (Danes ve Hira, 1987). Öte yandan, Altıntaş (2011), Türkiye'de bulunan toplam 337 üniversite öğrencisine yaptığı çalışmada, finansal okuryazarlığa etki eden en önemli unsurların sınıf düzeyi, yaş, baba eğitim seviyesi, bireysel finans konusunda

ebeveyne danışma ve gelir seviyesi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dilek ve diğerleri (2018), 481 kişi üzerine yapmış oldukları çalışmada ekonomik olaylara duyulan ilgi ile ekonomi ve finansal okuryazarlık arasında pozitif yönlü korelasyon olduğu sonucuna ulaşmışlardır

Yapılan araştırmalarda üniversite öğrencilerinin özellikle kredi kartı kullanımı ve genel olarak para yönetimi davranışları üzerine çalışmalar yapılmakta ve gerçekleştirdikleri piyasa davranışları belirlenmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda, Lyons (2007) tarafından Amerika Illinois Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bir çalışmada, finansal açıdan iyi durumda olmayan öğrencilerin, kredi kartı limitini aşma olasılıklarının daha yüksek olduğu ve bu öğrencilerin kredi kartlarının aylık borçlarının tamamını ödeme konusunda sıkıntı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araz (2012) tarafından Boğaziçi üniversitesinde gerçekleştirilen bir çalışmada ise finansal okuryazar düzeyi iyi olanların, ekonomik açıdan şok ile karşı karşıya kaldıklarında, kredi kartı açısından temerrüde düşmedikleri sonucu elde edilmiştir. Bununla birlikte, kredi kartı kullanımı aynı zamanda psiko-sosyal değişkenler ve zamanı kullanma etkenlerine göre de değişiklik göstermektedir (Xiao ve diğerleri, 2007, s. 18).

Finansal okuryazarlık konusunda uluslararası geniş kapsamlı çalışmalar da yapılmakta olup, özellikle OECD'nin yapmış olduğu çalışmalar önem arz etmektedir. OECD/INFE tarafından ilk kez 2011 yılında 14 ülkede finansal okuryazarlık düzeyine belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, katılımcıların özellikle bileşik faiz ve risk çeşitlendirmesi konusunda yetersiz bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Ülkelerin büyük çoğunluğunda erkeklerin finansal okuryazarlık düzeyleri kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Finansal bilgi düzeyi ve finansal davranış arasında pozitif ilişki olduğu; eğitim ve gelir seviyesi düştükçe finansal okuryazarlık düzeyinin de düştüğü sonucuna ulaşılmıştır (Atkinson ve Messy, 2012). Öte yandan, Jappelli (2010) tarafından ülkeler arası yapılan ve 55 ülkeyi kapsayan karşılaştırmalı bir çalışmada ise finansal okuryazarlık seviyesinin ülkelerin eğitim alanındaki başarısı, toplumsal katılım ve refah düzeyine göre değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. PISA tarafından, 13 OECD ülkesi dahil toplam 18 ülkede öğrenciler üzerine yapılan çalışmada, ancak her on öğrenciden yalnızca birisinin zorluk derecesi yüksek finans sorularını doğru cevaplandığı; problem çözme ve öğrenme davranışlarının finansal okuryazarlıkla ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (OECD, 2012).

3. Yöntem

3.1. Verilerin Toplanması

Bu çalışma tanımlayıcı ve nicel araştırma türünde yapılmış olup, araştırmanın modeli genel tarama (survey) modelidir (Karasar, 1998, s. 34). Araştırmanın evrenini Balıkesir Üniversitesi 2016–2017 akademik yılı lisans ve lisansüstü öğrenciler oluşturmuş olup, finansal okuryazarlık düzeyi

ortalaması için %5 önem düzeyinde, 0,02 sapma ile araştırmanın örnekleme 2163 kişi olarak saptanmıştır. Öğrenciler basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile örnekleme dahil edilmiştir. Eksik ve hiç doldurulmamış anketler çıkarıldıktan sonra toplam 2050 anket analiz edilmek üzere değerlendirme kapsamına alınmıştır. Anket uygulanmadan önce soruların anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla 12'si kadın ve 18'i erkek olmak üzere toplam 30 kişiden oluşan bir örneklem kurumuna öntest yapılmıştır. Anlaşılabilirlik düzeyi düşük olan sorularda düzenleme yapılmış ve ankete son şekli verilmiştir. Anket soruları literatür taranarak oluşturulmuştur (Chen ve Volpe, 1998; Hogarth, Beverly ve Hilgert, 2003; OECD, 2006; Robb ve Sharpe, 2009; Lusardi, 2008; Behrman ve diğerleri, 2010; OECD/INFE, 2011; Jappelli ve Padula, 2013; Lusardi ve Mitchell, 2014).

Uygulanan anket iki bölümden oluşmuş olup, ilk bölümü cinsiyet, yaş, öğretim türü, akademik düzey, öğrenim alanı, sınıf düzeyi, ikametgâh, başarı düzeyi, çalışma yaşamına ait deneyim, ailesel gelir düzeyi, baba ve anne eğitim düzeyi, finansal bilginin edinildiği kaynak ve kredi kartı varlığını içeren sorulardan oluşmuştur. Anketin ikinci bölümü ise genel olarak faiz, risk, enflasyon, istihdam, finansal sorumluluk, harcama, tasarruf, yatırım, sigorta, vergi ve paranın zaman değerini içeren 38 sorudan oluşmuştur. Anket yapılabilmesi amacıyla Rektörlük makamından izin alınmıştır.² Anket 3 Ekim – 31 Aralık 2016 tarihleri arasında uygulanmış olup, sınıf ortamında anketlerin öğrencilere dağıtılması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

3.2. Verilerin Analizi

Uygulanan anket sorularına ait Cronbach Alfa değeri 0,77 bulunmuş ve ölçme aracının bütünüyle finansal okuryazarlık düzeyinin ölçümü açısından güvenilir olduğu belirlenmiştir (Hair, Celsi, Money, Samouel ve Page, 2003; OECD/INFE, 2017). Verilere ait Skewness (çarpıklık) katsayısı +0,013; Kurtosis (basıklık) katsayısı ise -0,693 olarak belirlenmiştir. Elde edilen değerler -1 ve +1 aralığında olduğundan, dağılımın normal değerler içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Hair, Black, Babin, Anderson, 2010). Verilerin analizinde öncelikle Bağımsız Gruplar t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmış olup, değişken gruplardaki örnek sayısının küçük olması durumunda ise parametrik olmayan testlerden Mann, Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılmıştır.

Veri analizinden elde edilen sonuçların ölçülebilir kriterlere dönüştürülebilmesi amacıyla, finansal okuryazarlık için, çok düşük (%20-39), düşük (%40-59), orta (%60-79) ve yüksek (%80-99) olmak üzere dört başarı düzeyi belirlenmiştir (Danes ve Hira, 1987; Volpe, Chen ve Pavlicko, 1996; Chen ve Volpe, 1998; Volpe, Kotel ve Chen, 2002; Beal ve Delpachitra, 2003; Suwanaphan, 2013).

² Araştırmada kullanılan anket, 22/09/2016 tarihli Rektörlük izni ile uygulanmıştır.

4. Araştırma Bulguları

Tablo 2’de yer alan veriler, örnekleme ait sosyo-demografik özelliklerin dağılımını ifade etmektedir. Katılımcıların %51,9’unu kadın, %48,1’ini ise erkek öğrenciler oluşturmuştur. Öğrencilerin çoğunluğunun 17-21 yaş (%57,2) grubunda olduğu görülmüştür. Birinci öğretim öğrencilerinin sayısı (%75,1) ikinci öğretim öğrencilerinin sayısından daha fazla gerçekleşmiştir. Lisans düzeyinde katılım %89,9 oranında gerçekleşirken; alanlarına göre en fazla katılım Mühendislik Bilimlerden olmuş (%24,0), en az katılımı ise %4,7 ile Spor Bilimleri öğrencileri gerçekleştirmiştir. Sınıf düzeylerine göre katılım kısmen eşit oranda gerçekleşmiş olmasına rağmen, en fazla katılımın %29,7 ile ikinci sınıftan olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların %47,4’ünün “iyi”, %13,2’sinin ise “çok iyi” kategorisine giren başarı düzeyine sahip öğrencileri temsil ettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının özel bir yurttan (%31,2) ve kiralık evde (%35,4) ikamet ettiği belirlenmiş olup, söz konusu öğrencilerin %63,8’inin üniversiteye başlamadan önce şehirlerde ikamet ettiği gözlemlenmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin üniversite öncesinde yaşadıkları bölge açısından en fazla sayının %Marmara Bölgesi’ne (%59,1) ait olduğu belirlenmiş olup, Doğu Anadolu Bölgesi (%2,0) en az sayıda öğrencinin araştırmaya katıldığı bölge olmuştur. Katılımcıların çoğunluğunun aile gelir düzeylerinin (%36,5) 1301-2300 TL arasında olduğu, 4301 TL’den daha fazla gelire sahip ailelerin %11,2 olarak belirtildiği saptanmıştır. Öğrencilerin %48,7’sinin babası ilköğretim düzeyinde eğitime sahipken, babaları üniversite eğitime sahip öğrencilerin oranı ise %19,4 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %69,7’sinin annesi ilköğretim düzeyinde eğitime sahip olup, anneleri üniversite eğitime sahip olan öğrencilerin oranının %6,9 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %47,6’sının finansal konularda bilgiyi sosyal medyadan elde ettiği, %6,6’sının ise üniversite eğitiminden sağladığı belirlenmiştir. Finansal bilgi kaynağı olarak ailelerin oranı ise %19,0 olarak gerçekleşmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %32,8’lik bölümünün çalışma deneyimine sahip olmadığı, 1 yıldan daha az çalışma deneyimine sahip olanların oranının %26,0, 5 yıl ve daha fazla çalışma deneyimi sahibi olanların ise %14,6 olduğu saptanmıştır. Kredi kartı kullanımı incelendiğinde, öğrencilerin yarısına yakınının (%47,8) kredi kartının bulunmadığı, yalnızca 1 kredi kartına sahip olanların %34,9, iki ya da daha fazla kredi kartına sahip olan öğrencilerin oranının ise %17,3 olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2
Öğrencilerin Sosyo-demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Grup	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	1064	51,9
	Erkek	986	48,1
Yaş	17-21	1179	57,5
	22-25	731	35,7
	26 ve üzeri	140	6,8
Öğretim Türü	Birinci Öğrenim	1539	75,1
	İkinci Öğrenim	511	24,9
Akademik Düzey	Lisans	1843	89,9
	Lisansüstü	207	10,1
Akademik Alan	Mühendislik Bilimleri	491	24,0
	Spor Bilimleri	96	4,7
	Sağlık Bilimleri	188	9,2
	Turizm Bilimleri	243	11,9
	İktisadi ve İdari Bilimler	255	12,4
	Eğitim ve Öğretmenlik Bilimleri	360	17,6
	Fen Bilimleri	115	5,6
	Sosyal Bilimler	302	14,7
Sınıf Düzeyi	Birinci Sınıf	525	25,6
	İkinci Sınıf	608	29,7
	Üçüncü Sınıf	466	22,7
	Dördüncü Sınıf	451	22,0
Akademik Başarı Düzeyi	Çok İyi	271	13,2
	İyi	972	47,4
	Orta	491	24,0
	Zayıf	316	15,4
Mevcut İkamet Yeri	Devlet Yurdu	352	17,2
	Özel Yurt	639	31,2
	Kiralık Ev	726	35,4
	Aile Yarı	333	16,2
Önceki İkamet Yeri	Köy	193	9,4
	İlçe	549	26,8
	İl	1308	63,8
Bölge	Marmara	1212	59,1
	Ege	345	16,8
	Akdeniz	118	5,8
	İç Anadolu	163	8,0
	Karadeniz	96	4,7
	Doğu Anadolu	41	2,0
Aile Geliri	Güneydoğu Anadolu	75	3,7
	0 TL - 1300 TL	337	16,4
	1301 TL - 2300 TL	748	36,5
	2301 TL - 3300 TL	468	22,8
	3301 TL - 4300 TL	267	13,0
Baba Eğitim Düzeyi	4301 TL ve Üzeri	230	11,2
	İlköğretim (Ortaokul ve daha az)	999	48,7
	Lise	654	31,9
	Üniversite	397	19,4

Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim (Ortaokul ve daha az)	1428	69,7
	Lise	480	23,4
	Üniversite	142	6,9
Finansal Bilgi Kaynağı	Televizyon	366	17,9
	Gazete	124	6,0
	Sosyal Medya	1034	50,5
	Okul	136	6,6
	Aile	390	19,0
	Arkadaş	59	2,9
Çalışma Deneyimi	Hayır	672	32,8
	1 Yıldan Az	534	26,0
	1-2 Yıl	328	16,0
	3-4 Yıl	216	10,5
	5 Yıl ve Üzeri	300	14,6
Kredi Kartı Sayısı	Bir	716	34,9
	İki ve üzeri	354	17,3
	Kredi Kartı Yok	980	47,8

Finansal okuryazarlık düzeyleri fakültele göre incelendiğinde, Turizm Fakültesi öğrencileri (%34,86) ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin (%34,21) finansal okuryazarlık düzeylerinin çok düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Geriye kalan fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin finansal okuryazarlıklarının düşük seviyede olduğu tespit edilirken, yalnızca Sosyal Bilimler Enstitüsü (%60,18) öğrencilerinin orta düzeyde finansal okuryazarlığa sahip oldukları belirlenmiştir. Yüksek finansal okuryazarlık düzeyine hiçbir fakülte ve yüksekokulda rastlanmamıştır (Tablo 3).

Tablo 3
Akademik Birimlere Göre Finansal Okuryazarlık Düzeyi

Fakülte/Yüksekokul/Enst.	Sayı	Finansal Okuryazarlık Düzeyi			
		Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek
		%20-39	%40-59	%60-79	%80-89
Fen Edebiyat Fakültesi	336	-	42,86	-	-
Güzel Sanatlar Fakültesi	18	-	45,44	-	-
İktisadi ve İdari Bil. Fak.	150	-	49,34	-	-
İlahiyat Fakültesi	34	-	48,28	-	-
Mühendislik Fakültesi	447	-	45,76	-	-
Mimarlık Fakültesi	32	-	50,15	-	-
Eğitim Fakültesi	305	-	43,89	-	-
Tıp Fakültesi	51	-	49,94	-	-
Turizm Fakültesi	144	34,86	-	-	-
Veterinerlik Fakültesi	15	-	57,52	-	-
Beden Eğitimi	88	34,21	-	-	-
Uygulamalı Bilimler Y.O.	127	-	46,21	-	-
Sağlık Yüksekokulu	104	-	49,68	-	-
Fen Bilimleri Enstitüsü	52	-	44,86	-	-
Sosyal Bilimler Enstitüsü	121	-	-	60,18	-
Sağlık Bilimi Enstitüsü	26	-	43,21	-	-

Genel Anket	2050	-	45,31	-	-
-------------	------	---	-------	---	---

Tablo 4’de yer alan veriler, cinsiyet ve öğretim türü açısından finansal okuryazarlık seviyelerini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar erkeklere ait finansal okuryazarlık ortalama puanının kadınlara ait ortalama puandan daha yüksek olduğu ve puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($t = 7,191$; $p < 0,05$). Öte yandan, birinci ve ikinci öğretim öğrencilerine ait puan ortalaması arasında da anlamlı farklılık olduğu ve birinci öğretim öğrencilerinin daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu tespit edilmiştir ($t = 4,189$; $p < 0,05$).

Tablo 4

Cinsiyet ve Öğretim Türü Grupları Bağımsız t Testi Dağılımı

Grup	Kategori	N	M	SD	t	P
Cinsiyet	Kadın	1064	16,88	5,823	7,191	0.008*
	Erkek	986	17,60	6,185		
Öğretim Türü	Birinci Öğretim	1539	17,39	6,113	4,189	0.041*
	İkinci Öğretim	511	16,74	5,662		

* $p < 0,05$

Tablo 5’de yer alan verilerde görüldüğü gibi, akademik düzey ile finansal okuryazarlık arasında farklılık bulunup bulunmadığının incelenmesi amacıyla Mann, Whitney U testi uygulanmıştır. Bu durum, lisansüstü katılımcıların lisans grubunda olan öğrencilere göre sayısının az olmasından kaynaklanmıştır. Test sonuçlarına göre, lisansüstü öğrencileri ile lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık açısından başarı seviyeleri arasında istatistiksel açıdan farklılık bulunduğu belirlenmiş olup, lisansüstü öğrencilerinin finansal okuryazarlık puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur ($U = 19881,500$; $z = -7,547$; $p < 0,01$).

Tablo 5

Akademik Düzeye İlişkin Mann, White U Testi Dağılımı

Grup	Kategori	N	SD	U	z	P
Akademik Düzey	Lisans	1843	0,301	19881,500	-7,547	0,000**
	Lisansüstü	207				

** $p < 0,01$

Kategoriler arasında sayısal olarak farklılık fazla olduğundan yaş, bölge ve anne eğitim düzeyine ilişkin finansal okuryazarlık analizi için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır (Tablo 6). Kategoriler arasında karşılaştırmalı analiz için ise Mann, Whitney U testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis H testi sonucunda, yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($X^2 = 28,728$; $SD = 0,621$; $p < 0,01$). Mann, Whitney U testi sonucuna göre ise istatistiksel açıdan farklılığın, 26 yaş ve üzeri olanlar ile 17-21 yaş ($U = 59466,500$; $z = -5,419$; $p < 0,01$) ve 22-25 yaş ($U = 38626$; $z = -4,605$; $p < 0,01$) kategorileri arasında olduğu tespit edilmiştir. 17-21 yaş ile 22-

25 yaş arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çerçevede, 26 yaş ve üzeri öğrencilerin finansal okuryazarlık puan ortalamaları, 17-21 ve 22-25 yaş gruplarında yer alan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

Diğer yandan, üniversite öncesi yaşanan coğrafi bölgeye göre yapılan analiz ile anne eğitim düzeyine göre yapılan analizde, öğrencilere ait puan ortalamalarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmemiştir ($X^2 = 5,488$; $SD = 1,619$; $p > 0,05$; $X^2 = 2,143$; $SD = 0,610$; $p > 0,05$).

Tablo 6

Yaş, Bölge ve Anne Eğitim Düzeyi Kruskal Wallis H Testi Dağılımı

Grup	Kategori	N	SD	X ²	P
Yaş	17-21	1179			
	22-25	731	0,621	28,728	0,000**
	26 ve üzeri	140			
Bölge	Marmara Bölgesi	1212			
	Ege Bölgesi	345			
	Akdeniz Bölgesi	118			
	İç Anadolu Bölgesi	163	1,619	5,488	0,483
	Karadeniz Bölgesi	96			
	Doğu Anadolu Bölgesi	41			
	Güneydoğu Anadolu	75			
Anne Eğitimi	İlköğretim	1428			
	Lise	480	0,610	2,143	0,343
	Üniversite	142			

** p < 0,01

Tablo 7, akademik alan, sınıf düzeyi, ikamet yeri, üniversite öncesi ikamet merkezi, başarı düzeyi, çalışma yaşamına ilişkin deneyim, ailesel aylık gelir, baba eğitim seviyesi, finansal bilgi kaynağı ve kredi kart sayısına göre finansal okuryazarlık analizini göstermektedir. Analiz sonucunda, öğrenim görülen temel alanların istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ortaya çıkardığı belirlenmiştir ($F = 22,237$; $p < 0,01$). Post-hoc analizi için yapılan Tamhane's T2 karşılaştırması neticesinde, sağlık bilimleri öğrencileri ($p < 0,01$) ve iktisadi ve idari bilimler öğrencileri ($p < 0,01$) ile diğer öğrenim alanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenirken, İktisadi ve idari bilimler alanı öğrencileri ile sağlık bilimleri öğrencileri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

Sınıf düzeyine göre yapılan analizde ise öğrencilerin sınıf seviyeleri puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($F = 6,687$; $p < 0,01$). Tamhane's T2 post-hoc analizi neticesinde ise farklılığın birinci ve ikinci sınıf öğrencileri ile üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir ($P < 0,05$) olup, birinci ve ikinci

sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. İkamet yeri ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında yapılan incelemede istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir ($F = 6,518$; $p < 0,01$). Bonferroni post-hoc analizi sonucunda ise devlet yurdu ile aile yanında kalanların finansal okuryazarlık başarı düzeylerinin özel yurttan kalanlardan anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,01$). Öte yandan üniversite öncesi yaşanan yer ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında ise anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Öğrencilerin başarı durumu ve finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki analiz neticesinde başarı durumu ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir ($F = 11,443$; $p < 0,01$). Bonferroni post-hoc analizi neticesinde farklılığın başarı durumları çok iyi ve iyi olanlar ile orta ve zayıf olanlar arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($P < 0,01$). Öte yandan, çalışma deneyimi ile finansal okuryazarlık başarı düzeyi arasında da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmış ($F = 12,980$; $p < 0,01$) olup, Bonferroni test sonucuna göre ise farklılığın, 5 yıl üzeri çalışma deneyimine sahip olanlar ile hiç deneyime sahip olmayanlar ve 5 yıla kadar deneyime sahip olanlar arasında olduğu tespit edilmiştir ($P < 0,01$). Beş yıl üzeri çalışma deneyimi olanların finansal okuryazarlık puan ortalamalarının daha az deneyime sahip olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Aile aylık gelir durumuna göre yapılan analizde ise, gelir ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($F = 10,324$; $p < 0,01$). Bonferroni testi ile kategoriler arası karşılaştırma neticesinde ailesinin geliri 4301 TL ve daha fazla olanlar ile geliri daha az olanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir ($P < 0,01$). Aileleri yüksek gelire sahip olanların puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Öte yandan, baba eğitim düzeyi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında istatistiksel açıdan farklılığın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($F = 4,996$; $p < 0,01$). Tamhane's T2 test sonucuna göre ise bu anlamlı farklılığın yalnızca baba eğitim seviyesi üniversite olanlar ile baba eğitimi lise düzeyinde olanlar arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($P < 0,01$). Diğer yandan, finansal konularda bilgi edinme kaynağına göre yapılan analizde ise öğrencilerin bireysel finans konusunda başvurdukları bilgi kaynağı ile finansal okuryazarlık başarı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($F = 2,713$; $p < 0,01$). Uygulanan Bonferroni testi neticesinde ise finansal bilgiyi televizyondan edinen öğrenciler ile ailesinden elde eden öğrenciler ($p < 0,05$) arasında finansal okuryazarlık ortalama puanları açısından anlamlı farklılık olduğu, finansal bilgiyi televizyondan elde eden öğrencilerin puan ortalamalarını finansal bilgiyi ailesinden elde eden öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Kredi kart sayısı dikkate alınarak yapılan test sonuçlarına göre, sahip olunan kredi kartı sayısı ve finansal okuryazarlık başarı düzeyleri açısından

istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($F= 11,376$; $p < 0,001$). Diğer yandan, kategoriler arası farklılığı tespit etmek amacıyla uygulanan Tamhane's T2 post-hoc test sonucuna göre ise yalnızca bir adet kredi kartına sahip olanlar ile kredi kartı olmayanlar arasında öğrencilerin finansal okuryazarlık puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmış ($p < 0,01$) olup, bir adet kredi kartı olan öğrencilerin finansal okuryazarlık puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7
ANOVA Tablosu

Grup	Kategori	N	M	SD	F	P
Akademik Alan	Mühendislik Bilimleri	491	17,39	5,630	22,237	0,000**
	Spor Bilimleri	96	13,08	4,457		
	Sağlık Bilimleri	188	19,05	6,119		
	Turizm Bilimleri	243	15,14	5,997		
	İktisadi ve İdari Bilimler	255	19,84	5,772		
	Eğitim Bilimleri	360	17,31	6,096		
	Fen Bilimleri	115	17,14	5,994		
Sınıf Düzeyi	Sosyal Bilimler	302	16,52	5,684	6,687	0,000**
	Birinci Sınıf	525	17,59	6,068		
	İkinci Sınıf	608	17,88	5,890		
	Üçüncü Sınıf	466	16,44	5,569		
Mevcut İkamet Yeri	Dördüncü Sınıf	451	16,70	6,410	6,518	0,000**
	Devlet Yurdu	352	16,98	5,956		
	Özel Yurt	639	16,46	5,913		
	Kıralık Ev	726	17,76	5,872		
Önceki İkamet Yeri	Aile Yanı	333	17,77	6,383	2,305	0,100
	Köy	193	16,69	5,941		
	İlçe	549	16,91	5,959		
Başarı düzeyi	İl	1308	17,43	6,033	11,443	0,000**
	Çok İyi	271	18,71	5,787		
	İyi	292	17,49	6,158		
	Orta	491	16,36	5,899		
Çalışma Deneyimi	Zayıf	316	16,47	5,592	12,980	0,000**
	Deneyim Yok	672	16,41	5,930		
	1 Yıldan Az	534	16,94	5,825		
	1-2 Yıl	328	17,31	5,923		
	3-4 Yıl	216	17,40	6,069		
Aile Aylık Geliri	5 Yıl ve Üzeri	300	19,33	6,087	10,324	0,000**
	0-1300 TL	337	16,05	5,548		
	1301 - 2300 TL	748	16,90	6,028		
	2301 - 3300 TL	468	17,42	5,818		
	3301 - 4300 TL	267	17,62	6,143		
Baba Eğitim Düzeyi	4301 TL ve Üzeri	230	19,16	6,334	4,996	0,007**
	İlköğretim	999	17,22	5,797		
	Lise	654	16,78	6,157		
	Üniversite	397	17,98	6,222		

Finansal Bilgi Kaynağı	Televizyon	366	17,81	6,149	2,713	0,019*
	Gazete	124	17,50	6,286		
	Sosyal Medya	1034	17,21	5,982		
	Okul	136	17,66	5,920		
	Ebeveyn	390	16,48	5,836		
	Arkadaş	59	15,86	6,009		
Kredi Kartı Sayısı	Bir	716	18,05	5,948	11,376	0,000**
	İki ve Üzeri	354	17,71	6,499		
	Kredi Kartı Yok	980	16,45	5,772		

* p < 0,05, ** p < 0,01

5. Sonuç Ve Öneriler

Bu çalışma neticesinde Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi %45.31 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum finansal okuryazarlık seviyesinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca sonuçlar, erkeklerin finansal okuryazarlık seviyelerinin kadınlardan daha yüksek olduğu da belirlenmiştir. Bu sonuç daha önce yapılan çalışmaları destekleyici niteliktedir (Lusardi ve Mitchell, 2011; Cole ve diğerleri, 2012; 2012; Kılıç, Ata ve Seyrek, 2015; Tuna ve Ulu, 2016; Başarır ve Sarıhan, 2017).

Araştırma neticesinde, yaş ile birlikte finansal okuryazarlık düzeyinin de doğrusal olarak arttığı tespit edilmiştir. Tuna ve Ulu (2016), Sakarya Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmada, 23-25 yaş arası üniversite öğrencilerinin finansal bilgi düzeylerinin, yaşları daha küçük olanlardan daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi'nde, Başarır ve Sarıhan (2017) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada, öğrencilerin yaşları ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretim türü çerçevesinde yapılan analiz sonucunda, birinci öğretim öğrencilerine ait finansal okuryazarlık düzeyi ikinci öğretim öğrencilerinden daha yüksek bulunmuştur. Bu kapsamda, daha önce Sakarya Üniversitesi'nde Tuna ve Ulu (2016) ve Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi'nde Başarır ve Sarıhan (2017) tarafından yapılan çalışmalarda her iki öğretim türü arasında farklılık tespit edilmemiştir. Bu çalışmada ortaya çıkan bu farklılık, birinci öğretim öğrencilerinin başarı düzeylerinin ikinci öğretim öğrencilerden daha yüksek olması ile açıklanabilir. Öte yandan, öğrenim düzeyine göre yapılan analizde ise lisansüstü öğrencilerinin finansal okuryazarlık başarı seviyelerinin lisans öğrencilerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir çalışma Jorgensen (2007) tarafından yapılmış ve master düzeyi öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin lisans öğrencilerinden daha yüksek olduğu ve öğrenim düzeyleri arasında doğrusal bir bağlantı olduğu tespit edilmiştir. Finansal okuryazarlık başarı düzeylerine öğrenim alanı olarak bakıldığında ise daha önce yapılmış birçok çalışmada elde edilen sonuçları teyit eder nitelikte, iktisadi ve idari bilimler alanı öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri daha yüksek bulunmuştur (Chen ve Volpe; 1998; Volpe ve

diğerleri, 1996; Mandell, 2008; Xiao ve diğerleri, 2007; Hanna, Hill and Perdue, 2010; Kılıç ve diğerleri, 2015; Şamiloğlu, Kahraman ve Bağcı, 2016).

Sınıf düzeyi kapsamında yapılan değerlendirmede ise birinci ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Chen ve Volpe (1998) üniversite öğrencilerini inceledikleri çalışmalarında, üst sınıf öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Öte yandan Danışman, Sezer ve Gümüş (2016) ise iktisadi ve idari bilimler alanı birinci ve ikinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerin temel faiz konusundaki bilgilerinin üst sınıf sınıflardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre yapılan analizde, kiralık evde ikamet eden öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin daha yüksek olduğu belirlenmiş olup bu sonuç, önceki bazı çalışmaları destekleyici niteliktedir (Sabri, MacDonals, Hira and Masud, 2010; Xiao ve diğerleri, 2007).

Bu çalışma, başarı düzeyi arttıkça finansal okuryazarlık düzeyinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Jappelli (2010), 55 ülkeyi kapsayan çalışmada, finansal okuryazarlık düzeyinin gelişmişlik düzeyi ile birlikte eğitim alanındaki başarı düzeyine de bağlı olduğu tespitinde bulunmuştur. Javine (2013) ise üniversite öğrencileri ve borçluluk ilişkisini incelediği çalışmada, düşük başarı düzeyine sahip öğrencilerin daha yüksek borçlanma olasılığına sahip olduğunu belirlemiştir. Öte yandan, gerçekleştirilen bu çalışma ile başarı düzeyinin yanı sıra çalışma deneyiminin artmasının da finansal okuryazarlık düzeyini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç daha önce yapılmış olan çalışmaları desteklemektedir. Beal ve Delpachitra (2003) tarafından üniversite öğrencileri üzerine yapılmış olan bir araştırmada, çalışma deneyiminin artması ile öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin de arttığı tespit edilmiştir. Chen and Volpe (1998) ise yaptıkları çalışmada, çalışma deneyiminin kadınlarda ve erkeklerde finansal okuryazarlık açısından pozitif etkiler ortaya çıkardığını belirlemişlerdir. Çalışma deneyiminin artması piyasaya katılımı arttırmakta ve bu durum finansal okuryazarlık üzerinde olumlu etkiler ortaya çıkarmaktadır.

Finansal okuryazarlık ile aile geliri arasındaki ilişki üzerine daha önce yapılmış olan çalışmalara (Araz, 2012; Klapper, Lusardi ve Panos, 2011; Atkinson ve Messy, 2012) paralel olarak bu çalışma da aile geliri arttıkça öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Aile gelir seviyesinin artmasının, çocukların eğitim seviyesini arttırdığı; eğitim seviyesi artışının da çocukların finansal okuryazarlık düzeylerine olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Elde edilen sonuçlar baba eğitim seviyesi ile çocukların finansal okuryazarlık başarı seviyeleri arasında doğrusal bir ilişki olduğunu ortaya

çıkarmıştır. Lusardi ve diğerleri (2010) tarafından Amerika'da gerçekleştirilen bir araştırmada, eğitim düzeyi yüksek olan anne ve babanın, çocuklarının finansal okuryazarlığını pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Şamiloğlu ve diğerleri (2016), Erciyes Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin para yönetimi konusunda çoğunlukla ailelerinden bilgi edindiği sonucuna ulaşmışlar; annenin eğitim seviyesi ile öğrencilerin finansal okuryazarlık başarı seviyeleri arasında anlamlı bir ilişkiye ulaşamamışlardır. Öte yandan bu çalışmada ayrıca, finansal bilgiyi televizyondan elde edenlerin finansal okuryazarlık düzeyleri daha yüksek bulunmuş olup, sosyal medyanın finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde anlamlı bir etki yapmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırma neticesinde bir adet kredi kartına sahip olmanın finansal okuryazarlığı olumlu yönde etkilediği tespit edilmiş olup, kredi kartı sayısının artması durumunda söz konusu bu etkinin negatif olmaya başladığı belirlenmiştir. Borden, Lee, Serido ve Collins (2007) kredi kartı kullanımı konusunda gerçekleştirdikleri çalışmalarında, etkin kredi kartı kullanımının riskli finansal davranışları azalttığını tespit etmişlerdir. Kılıç ve diğerleri (2015) ise Gaziantep Üniversitesi'nde gerçekleştirdikleri araştırmalarında, kredi kartı kullanımının, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık başarı seviyelerini etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Bu çalışma neticesinde ulaşılan sonuçlar, finansal okuryazarlık konusunda politika geliştirmek isteyen kurum ve kişilere bilgiler sağlayabilir. Üniversite öğrencilerine seçmeli finans ve ekonomi derslerin sağlanması yararlı sonuçlar ortaya çıkarabilir. Özellikle harcama, tasarruf ve emekliliğe yatırım konuları üzerine yoğunlaşılması ile finansal okuryazarlık konusunda yararlı ve tatminkar sonuçlara ulaşılabilir. Cinsiyetin finansal okuryazarlıkta belirleyici etkisi göz önüne alınarak, kadınlara üniversite bünyesinde daha fazla çalışma imkanları sağlanması, staj yapmalarının teşvik edilmesi ve ek teşvik edici finansal okuryazarlık eğitimlerine dahil edilmeleri, erkelerle aralarındaki farkın azalmasına katkı sağlayabilecektir. Çalışma deneyiminin olumlu sonuçları dikkate alındığında, staj imkanlarının artırılması finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması açısından pozitif sonuçlara neden olabilir. Sosyal medyada öğrencilerin finansal okuryazarlıklarının artırılabilmesi yöntemler geliştirilmesi veya programlar üretilmesi yararlı sonuçlar ortaya çıkarabilecektir. Ayrıca öğrenci katılımlı olarak finansal okuryazarlık konusunda panel ve konferansların gerçekleştirilmesi bu konudaki farkındalığı artırabilecektir.

Bu çalışma birtakım sınırlılıklara sahip olup, sonuçların Balıkesir Üniversitesi öğrencileri dışındaki öğrencilere genellenmesi düşünülemez. Bu açıdan bu çalışmadan yararlanmak isteyenlerin bu durumu dikkate almaları gerekir. Sonuçlar, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık başarı seviyeleri açısından mevcut durumun tespiti şeklinde değerlendirilmeli ve uzun dönemli değişkenleri belirlemede etkin olamayacağı göz önüne alınmalıdır. Kullanılan anket yalnızca çoktan seçmeli sorulardan oluşmuş olup, bu durum fikirlerin tam olarak açıklanmasını engellemiş olabilir. Bu

türden sınırlılıklara rağmen bu çalışma, finansal okuryazarlık konusunda yapılması düşünülen çalışmalara, bu konuda çalışma yürüten eğitimcilere ve karar verici konumundaki yetkili kişilere önemli bilgiler sağlayacaktır. Benzer ve farklı değişkenler kullanılarak daha kapsamlı araştırmalar yapılması halinde daha faklı ve geniş kapsamlı sonuçlara ulaşılabilir.

Kaynakça / Reference

Altıntaş, K. M. (2011). The Dynamics of Financial Literacy within the Framework of Personal Finance: An analysis among Turkish University Students. *African Journal of Business Management*, 5 (26), 483-491. <https://doi.org/10.2466/31.11.PR0.115c18z3>.

Araz, T. (2012). Financial Literacy and Credit Card Arrears. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Atkinson, A. ve Messy, F. (2012). Measuring Financial Literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) Pilot Study. *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions*, No. 15, 1-73. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>.

Barros, P. B. ve Peyp, N. (2013). Financial Literacy, Financial Behaviour and Individuals' Over-indebtness. Technical University of Lisbon, Working paper, WP 11/2013/DE/UECE.

Başarır, Ç. ve Sarıhan, A. Y. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlıklarının Belirlenmesi: Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 143-162. <http://dx.doi.org/10.11611/yead.330952>.

Beal, D. J. ve Delpachitra, S. B. (2003). Financial Literacy among Australian University Students. *Economic Papers*, 22(1), 65-78. <http://doi.org/10.1111/j.1759-3441.2003.tb00337.x>.

Behrman, J. R., Mitchell, O. S., Soo, C. ve Bravo, D. (2010). Financial Literacy, Schooling, and Wealth Accumulation. University of Pennsylvania Population Aging Research Center (PARC) Working Paper Series, WPS 10-06. <http://doi.org/10.3386/w16452>.

Bell, C. J., Gorn, D. R. ve Hogarth, J. M. (2009). Does Financial Education Affect Soldiers' Financial Behavior? Networks Financial Institute Working Paper 2009-WP-08.

Bhushan, P. ve Medury, Y. (2013). Financial Literacy and its Determinants. *International Journal of Engineering Business and Enterprise Applications (IJEBEA)*, 4(2), 155-160.

Bodie, Z. (2002, Nisan). Life-Cycle Finance in Theory and in Practice. Boston University School of Management. Working Paper No. 2002-02.

- Borden, L. M., Lee, S., Serido, J. ve Collins, D. (2007). Changing College Students' Financial Knowledge, Attitudes, and Behavior through Seminar Participation. *Journal of Family and Economic Issues*, 29(1), 23-40. <https://doi.org/10.1007/s10834-007-9087-2>.
- Braunstein, S. ve Welch, C. (2002). Financial Literacy: An Overview of Practice, Research, and Policy. *Federal Reserve Bulletin*: 2002-2.
- Capuano, A. ve Ramsay, I. (2011). What Causes Suboptimal Financial Behaviour? An Exploration of Financial Literacy, Social Influences and Behavioural Economics. *University of Melbourne Legal Studies Research Paper No: 540*.
- Chen, H. ve Volpe, R.P. (1998). An Analysis of Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128. [https://doi.org/10.1016/S1057-0810\(99\)80006-7](https://doi.org/10.1016/S1057-0810(99)80006-7).
- Cole, S., Paulson, A. ve Shastry, G. K. (2012). Smart Money: The Affect of Education on Financial Behavior. *Harvard Business School Working Paper*, 2012-April, No: 09-071, 3-48. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhu012>.
- Danes, S. M. ve Hira, T. K. (1987). Money Management Knowledge of College Students. *Journal of Student Financial Aid*, 17(1), 4-16.
- Danışman, E., Sezer, D. ve Gümüş, U. T. (2016). Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26(2), 1-37.
- Das, S. (2016). Financial Literacy: Measurement and Determinants. *EPRA International Journal of Economic Business Review*, 4(6), 88-93.
- Delavande, A., Rohwedder, S. ve Willis, R. J. (2008, September). Preparation for Retirement, Financial Literacy and Cognitive Resources. *Michigan Retirement Research Center. Working Paper WP 2008-190*, 1-47. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1337655>.
- Dilek, S., Kesgingöz, H. ve Nergiz, E. (2019). Ekonomi Okuryazarlığının Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(1), 89-107.
- Dilek, S., Kesgingöz, H. Konak, A. ve Halıcıoğlu, S. (2018). Factors Affecting Economic Literacy. *Afro Eurasian Studies*, 7(1), 11-51.
- Dilek, S., Küçük, O. ve Eleren, A. (2016). Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 1865-1878.
- Gale, W.G. ve Levine, R. (2011, October). Financial Literacy: What Works? How Could It Be More Effective? "SSRN Electronic Journal" (Şubat 2011). Erişim adresi: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2316933. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2316933>.

Golemac, Z. ve Lončar, I. (2016). The Importance of Financial Literacy for Teens. Some Studies of Economics Changes. International Research Institute, 91-97. Erişim adresi: <http://www.irisro.org/economics2016january/19Loncar-Golemac.pdf>

Hair, J.F., Celsi, M.W., Money, A.H., Samouel, P. ve Page, M.J. (2003). Essential of Business Research Methods. Hoboken, N.J. ; [Great Britain]: Wiley, c2003.

Hair J. F., Black, J. W., Babin, B. J. ve Anderson, E. R. (2010). Multivariate Data Analysis (Seventh Ed, pp. 1-758). Edinburgh: Pearson Education Limited.

Hall, K. (2008, August). The Importance Of Financial Literacy. Paper presented at the Conference on Deepening Financial Capacity in the Pacific Region. Sydney, Australia.

Hanna, M. E., Hill, R. R. ve Perdue, G. (2010). School of Study and Financial Literacy. Journal of Economics and Economic Education Research, 11(3), 29-37.

Harnisch, T. L. (2010). Boosting Financial Literacy in America: A Role for State Colleges and Universities, Perspectives. American Association of State Colleges and Universities (Fall 2010). Erişim adresi: <http://www.aascu.org/policy/publications/perspectives/financialliteracy.pdf>.

Hastings, J. S., Madrian, B.C. ve Skimmyhorn, W. L. (2013). Financial Literacy, Financial Education And Economic Outcomes. Annual Review Economics, 1(5), 347-373. <https://doi.org/10.3386/w18412>.

Henager, R. ve Mauldin, T. (2015). Financial Literacy: The Relationship to Saving Behavior in Low- to Moderate-income Households. Family and Consumer Sciences Research Journal, 44(1), 73-87. <https://doi.org/10.1111/fcsr.12120>.

Hilgert, M. A., Hogarth, J. M. ve Beverly, S. G. (2003). Household Financial Management: The Connection between Knowledge and Behavior. Federal Reserve Bulletin, 89, 309-322.

Hogarth, J. H., Beverly, S. G. ve Hilgert, M. (2003, February). Patterns of Financial Behaviors: Implications for Community Educators and Policy Makers. Paper presented at Federal Reserve System Community Affairs Research Conference, Washington, USA.

Hsu, J. W. (2011). Aging and Strategic Learning: The Impact of Spousal Incentives on Financial Literacy. Networks Financial Institute, Working Paper 2011-WP-06. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1824581>.

- Hung, A. A., Parker, A. M. ve Yoong, J. K. (2009). Defining and Measuring Financial Literacy. RAND Labor and Population, Working Paper, WR-708. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1498674>.
- Jappelli, T. Ve Padula, M. (2013). Investment in Financial Literacy and Saving Decisions. *Journal of Banking & Finance*, 37(8), 2779-2792. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2013.03.019>.
- Jappelli, T. (2010). Economic Literacy: An International Comparison. *The Economic Journal*, 120(548), F429-F451. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0297.2010.02397.x>
- Javine, V. (2013). Financial Knowledge and Student Loan Usage in College Students. Erişim adresi: <http://www.academyfinancial.org/resources/Documents/Proceedings/2012/C1-Javine.pdf>.
- Jorgensen, B. L. (2007). Financial Literacy of College Students: Parental and Peer Influences. Unpublished master's thesis, Virginia Polytechnic Institute and State University, Virginia, USA.
- Karasar, N. (1998). Araştırmalarda Rapor Hazırlama. (9. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıç, Y., Ata, H. A. ve Seyrek, İ. H. (2015). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 66, 129-150. <https://doi.org/10.25095/mufad.396535>.
- Klapper, L.F., Lusardi, A. ve Panos, G.A. (2011). Financial Literacy and the Financial Crisis: Evidence from Russia. *Virgo University of Virginia Working Paper No: 17930*. <https://doi.org/10.3386/w17930>.
- Lusardi, A. (2008, June). Financial Literacy: An Essential Tool for Informed Consumer Choice? *National Bureau Of Economic Research. Nber Working Paper Series, Working Paper 14084*, 1-30. <https://doi.org/10.3386/w14084>.
- Lusardi, A. (2013). The Economic Importance of Financial Literacy for Students. Erişim adresi: <http://annalusakardi.blogspot.com.tr/2013/04/the-economic-importance-of-financial.html>.
- Lusardi, A. ve Mitchell O. S. (2008). Planning and Financial Literacy: How Do Women Fare? *American Economic Review: Papers & Proceedings*, 98(2), 413-417. <https://doi.org/10.3386/w13750>.
- Lusardi, A. ve Mitchell, O.S. (2011). Financial Literacy around the World: An Overview. *Journal of Pension Economics and Finance*, 10(04), 497-508. <https://doi.org/10.3386/w17107>.
- Lusardi, A. ve Mitchell, O.S. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5-44. <https://doi.org/10.3386/w18952>.

Lusardi, A., Mitchell, O.S. ve Curto, V. (2010). Financial Literacy among the Young. *Journal of Consumer Affairs: Special Issue: Financial Literacy*, 44(2), 358-380. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6606.2010.01173.x>.

Lusardi, A., Michaud, P.R. ve Mitchell O.S. (2011). Optimal Financial Literacy and Saving for Retirement. Wharton School Pension Research Council, Working Paper 2011-20.

Lyons, A.C. (2007). Credit Practices and Financial Education Needs of Midwest College Students. Networks Financial Institute, Working Paper No. 2007-WP-23. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1060801>.

Mandell, L. (2008). The Financial Literacy of Young American Adults, Results of the 2008 National Jump\$tart Coalition Survey of High School Seniors and College Students. The Jump\$tart Coalition for Personal Financial Literacy. Erişim adresi: <http://www.jumpstart.org/assets/files/2008SurveyBook.pdf>.

Mandell, L. ve Klein, L.S. (2009). The Impact of Financial Literacy Education on Subsequent Financial Behavior. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(1), 15-23.

Mihalčová, B.,Csikósová, A. ve Antořová, M. (2014). Financial Literacy- The Urgent Need Today. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 109(8), 317-321. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.464>.

Nijssen, J. M. (2010). Dynamic Portfolio Choice A Simulation Approach with an Application to Multiple Assets. Unpublished master's thesis, Delf University of Technology, Netherlands.

OECD. (2006). The Importance of Financial Education: Policy Brief. Erişim adresi: <http://www.oecd.org/finance/financial-education/37087833.pdf>.

OECD. (2012). Programme for International Student Assessment (PISA) results from PISA 2012 Financial Literacy. Erişim adresi: <https://www.oecd.org/unitedstates/PISA-2012-results-finlit-usa.pdf>.

OECD/INFE. (2011). Measuring Financial Literacy: Core Questionnaire in Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for conducting an Internationally Comparable Survey of Financial literacy. Erişim adresi: <http://www.oecd.org/finance/financial-education/49319977.pdf>.

OECD/INFE. (2017). OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies. Erişim adresi: <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-Financial-Literacy-Competencies.pdf>.

Oehler, A. ve Werner, C. (2008). Saving for Retirement-A Case for Financial Education in Germany and UK? An Economic Perspective. *Journal of Consumer Policy*, 31(3), 253-283. <https://doi.org/10.1007/s10603-008-9074-5>.

- Remund, D.L. (2010). Financial Literacy Explicated: The Case for a Clearer Definition in an Increasingly Complex Economy. *Journal of Consumer Affairs, Special Issue: Financial Literacy*, 44(2), 276–295. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6606.2010.01169.x>.
- Robb, C. A. ve Sharpe, D. L. (2009). Effect of Personal Financial Knowledge on College Students' Credit Card Behavior. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(1), 25-43.
- Sabri, M. F., Macdonald, M., Hira, T.K. ve Masud, J. (2010). Childhood Consumer Experience and the Financial Literacy of College Students in Malaysia. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 38(4), 455-467. <https://doi.org/10.1111/j.1552-3934.2010.00038.x>.
- Satoğlu, S. (2014). Bireysel Yatırımcıları Koruma Aracı Olarak Finansal Okuryazarlık ve Türkiye Uygulaması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık Anabilim Dalı, İstanbul.
- Servon, L. J. ve Kaestner, R. (2008). Consumer Financial Literacy and the Impact of Online Banking on the financial Behavior of Lower-Income Bank Customers. *Journal of Consumer Affairs*, 42, 271–305. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6606.2008.00108.x>.
- Sevim, N, Temizel, F. ve Sayılır, Ö. (2012). The Effects of Financial Literacy on the Borrowing Behaviour Of Turkish Financial Consumers. *International Journal of Consumer Studies*, 36(5), 573-679. <https://doi.org/10.1111/j.1470-6431.2012.01123.x>.
- Suwanaphan, S. (2013). Personal Financial Literacy of Academic Support-Employee in Chiang Mai University. *Active Citizenship by Knowledge Management and Innovation: Proceedings of the Management, Knowledge and Learning International Conference 2013*, T.Know Press.
- Şamiloğlu, F., Kahraman, Y. E. ve Bağcı, H. (2016). Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı*, 308-318. <http://dx.doi.org/10.17130/ijmeb.2016icافر22445>.
- Taylor, M. (2011). Measuring Financial Capability and it Determinats Using Survey Data. *Social Indicators Research*, 102(2), 297-314. <http://doi.org/10.1007/sl 1205-010-9681-9>.
- Volpe, R. P., Chen, H. ve Pavlicko, J. J. (1996). Personal Investment Literacy Among College Students: A Survey. *Financial Practice and Education*, 6(2), 86-94.
- Volpe, R., Kotel, J. ve Chen, H. (2002). A Survey of Investment Literacy among Online Investors. *Financial Counseling and Planning*, 13(1), 1-13.

Wagner, J. F. (2015). An Analysis of The Effects of Financial Education on Financial Literacy and Financial Behaviors. Unpublished PhD thesis, University of Nebraska, USA.

Widdowson, D. ve Hailwood, K. (2007). Financial Literacy and its Role in Promoting a Sound Financial System. Bulletin Reserve Bank of New Zealand, 70(2), 37-47.

Xiao, J. J., Shim, S., Barber, B. ve Lyons, A. (2007). Academic Success and Well-Being of College Students: Financial Behaviors Matter. The University of Arizona. Erişim adresi: http://www.cefe.illinois.edu/research/reports/Academic%20Success%20and%20Well-Being%20of%20College%20Students_112007.pdf.

Yoshino, N., Morgan, P.J. ve Wignaraja, G. (2015, June). Financial Education in Asia: Assessment and Recommendations. ADBI Working Paper Series, No: 534. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2641681>.

